

12. september 2019

UKA 2019/37

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Inuit sulisinnaassusillit inuiaqatigiinnut arlaatigut tunniussaqaarnatik pisortat ikiorsiissutaannik pisannginnissaat qanoq qulakkiissaneripput pillugu apeqquteqaat allaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasorta q Simigaaq Heilmann, Demokraatit)

Nunatsinni suliffissaaleqisut ikiliartorput. Taamaattariaqarporlu, takusinnaavarpummi suliffeqarfanni arlalinni nunaqavissunik sulisortaarniarneq ajornakusoornartartoq. Suliffeqarfannimi arlalinni nunanit allaniik tikisitanik sulisussarsiortoqartarpoq. Tamanna pisarpoq suliffinni ilinniarsimasunik ilinniarsimangitsunillu sulisoqarfiusuni.

Demokraatini akuersaarparput ataqqillugillu nunaqqatitta ilai nappaateqarnertik allatigullu peqquteqarlutik sulisinnanngitsut. Inoqativut taamaattut pisinnaasarput tamaat ikiortariaqarlugillu tapersersortariaqarpavut.

Taamaakkaluartoq miserrattissaanngilaq suliffissaaleqisut akornanni sulisinnaangaluarlutik sulerusunngitsunik aamma inoqarmat. Tamanna Demokraatini akuerisinnaanngilarput. Isumaqaarpugummi pisinnaasut tamarmik inuiaqatigiit ingerlaneranut peqataanissaminut pisussaaffeqartut.

Ullumikkummi ajoraluartumik imaappoq ilinniarsimangitsutut sulilernissaq pisortatigoortumillu ikiorsiissutinik pisartagaqarnerup assigiinngissutaa mikivallaarmat. Taamaammat inuit ilaasa iluarinerusarpaat sulileratik pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqaannarnissaq. Demokraatini isumaqaarpugut tamanna unittariaqartoq. Aaqqissuussaanerput allanngortittariaqarparput, sulineq akilersinnaanngoqqullugu, inuillu sulisinnaagaluartut suliumannngikkaangata pillaatitut iliuusissanik ujtartuisariaqaarpugut. Kingulleq pillugu apeqquteqaat allaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut una matumuuna saqqummiuppara.

Imatut paasillugu; innuttagut sulisinaasut akuunerulernissaat angujumallugu aalajangiisartutut inatsisiliortutullu qanoq suliniuteqarsinnaavugut? Suliumannngitsut pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaannik arsaarnissaanut piareersimavugut? Innuttagut pinngitsaalillugit sulilersittalersinnaavugut?

Naalackersuisut partiillu sammisamut uunga isumaat tusarnissaat pissangageqaara. Naluneqanngitsutut ullumikkut suliffeqarfippassuit sulisussaaleqillutik ilinniarsimangitsunik nunanik allaniik tikisitsisariaqartarput uffalu pisortat ikiorsiissutaat sipaarfiusinnaangaluartut.

Isumaqarluinnarpunga tamatumuuna paatsuugassaangitsumik sakkortunerusumillu iliuuseqartariaqartugut. Isumaqarpungami suliffissarsiortutut nalunaareernerup kingorna 48 tiimit qaangiutsinnagit suliffissaaleqisut sulilersinneqartassammata. Suliffik suusinnaavorluunniit inuttarsarsiuunneqartoq soorlu aalisakkerivinni, asaasutut, hotelini assigisaanilu. Nunaqarfigisami illoqarfigisamiluunniit suliffissaqanngippata kommunip isumagisariaqassuaa suliaqartitsinissaq pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqalinnginnermi. Tassuunakkut Majoriaq suleqatigineqarsinnaavoq imaluunniit nunaqarfigisami/illoqarfigisami saliineq eqqakkanik katersineq assigisaallu. Innuttaasut kikkulluunniit angerlarsimaannarlutik pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqaannartannginnissaat anguniagaavoq. Kinaluunniit suleqataasariaqarpoq.

Sammisamut tunngatillugu augustimi 2019-mi Naalakkersuisunut apeqquteqartaarsimavunga¹. Naalakkersuisut akissutiminni suliniut ingerlasoq imatut nassuiarpaat:

"Naalakkersuisut pingaartillugu sulissutigaat aaqqissusseqqinneq imminut ataqtigiissoq, taamaattumillu Naalakkersuisut naalakkersuisoqarfiiit assigiinngitsut akornanni suliniut manna aallartissimavaat: "Imminut pilersorneq annertunerusoq", inerititaqarfiusussamik suleqatigiinnerusoq Aningaasaqamermit Naalakkersuisoqarfiup, Ilinniartitaanermit, Kultureqamermit Ilageeqamernullu Naalakkersuisoqarfiup, Isumaginninnermit Inatsisinillu Atortitsinnermit Naalakkersuisoqarfiup kiisalu Aatsitassanut Suliffeqamernullu Naalakkersuisoqarfiup akornanni. Suliniut siunertaqarpoq Naalakkersuisoqarfiiit suliaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnikkut kommunit peqatigalugit aaqqissusseqqinnermi iliuusissanik inassuteqaateqamissamik. Suliffeqarnermit suliaqarfiimmi aaqqissusseqqinnerusinnaasuni apequtaapput suliaqarfinni allani peqatigisaanik aaqqissusseqqinnerusinnaasut.."²

Demokraatini suliap inerneru qilanaarigaluarlugu utaqqiinnarnaguli oqareersinnaavugut innuttaasut sulisinnaasut uninngaannarlutik pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqartut pinaveersaarniarlugit suliniuteqartoqarnissaq pisariaqarluinnarmat. Suliniutilli qanoq ittuusariaqarpat?

Tamatumuunalu eqqaamaqqunaqaaq Naalakkersuisut § 37 apeqquteqaammut 2018-091-imut akissuteqaammi nalilermassuk innuttaasooq pisortanit pilersorneqartoq suliffeqaleraangat pisortat aningaasaataannut 140.000-it 200.000-illu akornanni iluanaarutaassasut.³

Taamatut oqaaseqarlunga oqallittoqarluarnissamut kissaateqarlunga Naalakkersuisut Partiillu isummersornerat qilanaaraakka.

¹ https://ina.gl/documents/para3637/2019/spm/274_2019_sociale_ydelser_SIMH_kal.pdf

² https://ina.gl/documents/para3637/2019/svar/274_2019_sociale_ydelser_SIMH_akissut.pdf

³ https://ina.gl/documents/para3637/2018/svar/091_2018_skattereform_beskaeftigelsesfradrag_rave_akissut.pdf